

UNHCR
The UN Refugee Agency

ДА ПРЕПОДАВАМЕ ЗА БЕЖАНЦИТЕ

ВЪЗРАСТ
6 – 9

ОСНОВЕН
УЧЕБЕН ПЛАН

Повече материали ще намерите на: unhcr.org/teaching-about-refugees

© 2017 ВКБООН

ПРЕДИ ДА ЗАПОЧНЕТЕ

Бележка относно включването на темата за бежанците, лицата, търсещи международна закрила и мигрантите в планирането на уроците.

Преди да проведете упражнения по темата за бежанците, лицата, търсещи закрила и мигрантите, отделете време, за да помислите за учениците от вашия клас. Има ли сред тях бежанци, деца в процес на получаване на международна закрила ли са или лица без гражданство? Ако е така, опитайте се да разговаряте с тях и техните родители в зависимост от възрастта им.

Ако е възможно, добавете идеи и обратна връзка от родителите и децата в сесиите и потърсете от тях отговори на въпросите единствено ако те са проявили готовност да отговорят на въпросите ви или да говорят по тези теми.

Лицата без гражданство нямат национална принадлежност към нито една държава. Липсата на гражданство възниква в много различни ситуации. Например някои етнически или религиозни групи не се

признават от националните закони за граждани на съответната държава, някои деца са родени извън държавата, в която родителите им имат гражданство, и не могат да получат гражданство нито в родината на родителите си, нито в държавата, в която са се родили. В някои държави по света има закони, които не позволяват на майката да предаде националността си на своите деца.

Лицата без гражданство често нямат достъп до основни права като образование, здравеопазване, заетост, свобода на движение и др. Без тези права те обикновено са изправени пред много трудности и разочарование.

Внимавайте, когато използвате думи като „държава“ и „националност“, ако имате деца без гражданство в класа. Вместо това може да използвате думите „вашия дом“ или „вашата култура“.

ОБЩ ПРЕГЛЕД

Този учебен план има четири раздела:

1. Развитие на социално-емоционалните умения и улесняване на взаимоотношенията с връстниците

Този раздел цели да насърчава и развива у децата умения за разпознаване на различните емоции, които изпитват самите те или хората около тях. Учи ги също да реагират адекватно на тези различни емоции. Също така ги стимулира да са състрадателни към преживяванията на съучениците си.

1.А Учебни цели

Разбиране, че е интересно да се работи с всеки един от класа.

Разбиране, че всеки от класа носи различно име, което е характерно за неговото семейство и произход.

1.В Учебни цели

Разпознаване на собствените емоции и запасаване с набор от думи за тяхното изразяване.

Започване на по-активно мислене за собствените емоции.

2. Приветстване на различията

В този раздел се представят култури от целия свят и се насърчават децата да проучват и да се забавляват с идеи, игри, музика, поздравии и храни, принадлежащи към тези култури. Децата се насърчават да сравняват, да противопоставят и да се радват на приликите и разликите между нас.

Учебни цели

Разбиране, че хората в различните части на света имат различни начини за взаимодействие и изразяване на себе си.

Разбиране, че тези различия правят света разнообразен и пъстър.

Проучване, откриване и обсъждане на новите култури с близките у дома.

3. Приемане на новодошлите

В този раздел се набляга на преживяванията на новодошлите в класната стая. Обръща се внимание на това какво е да учиш нов език, да играеш нови игри, да печелиш нови приятели и да преживееш един ден в училище като новодошъл.

Учебни цели

Разбиране на причините, поради които да бъдеш ново дете в училище и в класната стая, може да е страшно и вълнуващо преживяване.

Насърчаване на симпатия към новите деца в класната стая.

4. Създаване на спокойна обстановка

В този раздел децата се насърчават да определят правила за поведение и да ги спазват, за да се осигури спокойна атмосфера в класната стая. Децата се насърчават да осмислят своето поведение и как то може да повлияе на други деца от класа, както и да поощряват своето положително поведение и това на околните.

Учебни цели

Разбиране за това как чувствата, които изпитвам ежедневно в класната стая, могат да ме предизвикват да реагирам по различен начин.

Разбиране за това как класът ни може да се обедини, за да създадем по-щастлива и по-приятна среда за всички.

Разбиране за това какво ми помага да се успокоя.

НАЧАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

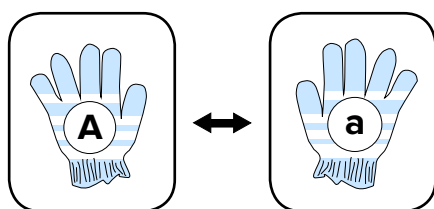
1.А Упражнения за улесняване на взаимоотношенията между децата и осъзнаване на културното разнообразие на индивидуално ниво

1.А.1 Улесняване на взаимоотношенията в класната стая

Комплектът карти за тези упражнения ще намерите в документите за упражненията на уеб страницата на ВКБООН „Да преподаваме за бежанците“. Има документ с двойки карти за буквите и документ с двойки карти за числата.

Отпечатайте и изрежете картите и ги раздайте на децата във вашия клас. Важно е да разпределите правилно двойките карти така, че всяко дете да намери другарчето, което е изтеглило карта, съответстваща на неговата.

Главни букви Малки букви

За упражнението със съответстващи букви децата трябва да си намерят партньор, на когото се е паднала карта със същата буква, която се е паднала и на самите тях.

За упражнението със съвпадащи цифри децата трябва да намерят действия за умножение или числа, които съвпадат.

Математическо действие Резултат

$$1 \times 2 \leftrightarrow = 2$$

Подходящи са и карти с думички. Направете комплект от карти с думички и съответното описание на всяка от тези думички. Всяко дете взема карта и трябва да намери другарчето си, което е изтеглило другата карта от двойката. Накрая питайте децата какво в това упражнение им е харесало.

1.А.2 Разкажи ми повече за името си

Задайте за домашно на децата, когато се приберат вкъщи, да разпитат какво е значението на тяхното име, на имената на братята, сестрите или родителите им, какъв е произходът на имената им и дали има други хора в семейството със същото име. Ако имената се изписват и с букви от друга азбука, помолете родителите да покажат на децата как да ги изписват.

В кръг или по двойки децата могат да зададат следните въпроси на своите другарчета в класната стая:

„Как се казваш?“

„Откъде идва името ти?“

„Какво означава?“

Може да представите имената на децата на различни езици (напр. Петър, Пиер, Питър) и да ги питате дали познават деца от същия клас, випуск или училище с име, което е различно, но има същия корен.

Заедно децата от класа могат да разгледат имената, изписани с букви от други азбуки, и да се опитат да ги изпишат. Всяко дете може да нарисува картинка, която изобразява собственото му име. Покажете рисунките на всички в класната стая.

1.В Упражнения за развитие на емоционална интелигентност и уменията и способността на децата да разпознават собствените си емоции и да четат

1.В.1 Разпознаване на емоциите

Комплектът със снимки за това упражнение ще намерите в документите за упражнения на уебстраницата на ВКБООН „Да преподаваме за бежанците“:

изненада

вълнение

Отпечатайте и закачете листата, за да покажете на децата различните лица. Поискайте от децата да опишат с думи тези лица, напр. щастливо, тъжно или ядосано.

Може да им разкажете повече за конкретните емоции и да помолите децата да покажат как те биха изразили тези емоции с лицата си.

1.В.2 Емоционални загадки

Децата могат да играят на малки групи или по двойки. Помолете ги да имитират емоциите, с които са се запознали сега, и други, които

познават отпреди. Позволете им да се учат взаимно на думи, които знаят от собственото си семейство или общност, или които са на родния им език.

Това може да стане след упражнение 1.В.1 и после отново след 1.В.3, когато обогатят речниковия си запас.

1.В.3 Натрупване на запас от думи, свързани с емоциите

Представете на децата по-сложни думи, свързани с емоциите, и ги попитайте дали знаят какво представляват тези сложни емоции.

Ако не знаят, може да използвате сценки, за да им разкажете повече за конкретните емоции и да помолите децата да покажат как те биха изразили тези емоции с лицата си.

1.В.4 Изразяване на чувствата

Когато децата се научат да разпознават поне осем различни емоции у себе си (в зависимост от възрастта), поставете в класната стая табла, свързани с емоциите. Това може да са например коркови табла или листа от магнитна ламинирана хартия.

В горната част на всяко табло може да изпишете коя емоция изобразява то. Снимките или имената на децата може да поставите в кош под таблото.

Децата могат да отделят време през деня и да сложат името си на определено табло, за да покажат на околните как се чувстват в момента.

Ако видите, че някое дете се мъчи да подрежда пъзел, може да му препоръчате да избере табло с емоция, на което да сложи името си.

Ако видите, че някой е много щастлив, може да направите същото. Някои от емоциите, които може да използвате: неудовлетвореност, щастие, гняв, самота, вълнение, раздразнение.

2. Упражнения за запознаване и приемане на разнообразието в различните култури и държави

Това е възможност за разширяване на детските хоризонти и приемане на приликите и разликите, които съществуват в различните култури и държави.

Намерете възможност да говорите с родители на деца от вашия клас, които идват от различни места, и ги попитайте дали биха желали да участват в упражненията, описани по-долу.

В рамките на тези упражнения бихте могли да замените някои от обичаите или нравите на една държава или култура с тези на родителите, ако те желаят и имат време да поработят с вас. Дайте време на родителите да свикнат с мисълта, че преподавате по тези теми, и ги поканете да се включат в заниманията, които провеждате.

2.1 Различни начини за поздравяване

Като упражнение за целия клас може да демонстрирате поздрави от различни култури и държави. Изберете дете и представете заедно с него или нея определен поздрав. След това помолете детето да се поздрави с някой друг от класа по същия начин.

Помолете всички деца да упражнят поздрава по двойки. Повторете същото и с останалите поздрави. Попитайте децата какви прилики и разлики намират между различните поздрави. Попитайте ги дали имат любим поздрав.

Проверете дали децата биха били склонни да се поздравяват по един от новите начини всеки ден в продължение на една седмица. Напомнете им, преди да си тръгнат, а на следващия ден сутринта поздравете по този начин ученика, който дойде пръв.

В края на седмицата обсъдете дали е било лесно или трудно да запомнят поздрава и защо. Поговорете за това дали са съгласни да се поздравяват по различен начин всеки ден и ги попитайте дали познават някого, който скоро се е преместил на ново място и е трябвало да се поздравява по нов начин или дали на тях самите някога им се е налагало това.

2.2 Поздрави върху картата на света

След като разучите поздравите, разгледайте картата на света заедно с целия клас и потърсете кой поздрав откъде идва. Сложете стикер на всяко място.

Може да организирате игра, в която вие да посочвате някой стикер, а децата да си спомнят поздрава от това място и нещо характерно за него.

2.3 Музика от целия свят

Пуснете някаква музика и помолете децата да я нарисуват, да я опишат, да възпроизведат ритъма или да танцуват на нея. Попитайте ги:

Какви емоции изпитват?

Какви цветове „чуват“?

Ако трябва да си представят музиката като животно, кое животно биха избрали?

След като сте чули музиката, помолете децата да отгатнат откъде идва музиката и след това да кажат дали вече сте учили за съответната държава или култура. Продължете това упражнение с музика от различни места.

Децата могат да изберат любимата си музика и да напишат стих, да нарисуват картина или да създадат танц, за да изразят чувствата си.

2.4 Храна от целия свят

Помолете децата да споделят какво са закусвали – пред целия клас, в малки групи или по двойки. Помолете по един ученик да сподели с останалите от класа за какво са разговаряли, ако са били по групи/двойки. Помолете ги да споделят какво друго закусват обикновено. Направете списък с храните.

Посочете от кои от вече разгледаните държави идват тези обичайни закуски. Ако е възможно, организирате час по готвене, в който децата да приготвят закуската. Приготвената храна може да изядете в междучасието.

2.5 Игри от целия свят

Разделете децата в малки групи и им представете игри от различни държави и култури.

Оставете ги 20 минути да играят игра по техен избор, след което ги разместете. Ако игрите се играят на открито, преценете дали може да излезете 20 минути преди установеното междучасие, за да изиграете играта заедно.

В даден момент след това съберете децата в клас и си припомнете правилата на игрите и как се играят.

Попитайте децата дали тези игри приличат на игри, които са играли преди?

Попитайте ги какво най-много и какво най-малко харесват във връзка с игрите.

В малки групи или поотделно помолете децата да запишат или да нарисуват заедно правилата на игрите, след това направете плакат за класната стая. Друго упражнение е да представят игра по свой избор в малки групи пред съучениците си, като демонстрират правилата и покажат как се играе избраната от тях игра.

3. Упражнения за запознаване с преживяванията на новите деца в държавата и в класната стая

3.1 Учене на нов език

Съберете децата за групово занимание или в кръг и започнете да им говорите на някакъв измислен език или с несвързани думи в продължение на 30 секунди. След това раздайте на всяко дете лист с две думи без смисъл или с цяло изречение без смисъл. Помолете всяко от децата да нарисова или да напише отговор на безсмислените думи или изречение на своя лист хартия.

Съберете децата за групово дискусия, обсъдете случилото се и ги попитайте как се чувстват. Изберете заедно няколко думи, които описват как според тях дете, което не говори езика, може да се чувства през първите си дни в училище. Поставете тези думи на видно място в класната стая и направете отворен списък върху някоя дъска, където децата да допълват с какво биха могли да помогнат, за да улеснят положението на детето.

3.2 Какво научихме?

Попитайте децата какво са научили за различните държави и култури. Това може да са поздрави, език, игри, храни и музика.

Попитайте ги как биха се чувствали, ако всички тези неща са различни за тях, защото са се преместили на ново място. Опитайте се да извлечете от тях колкото може повече емоции. Ако сте провели собствени упражнения или сте използвали упражненията за социално-емоционални умения, описани в този учебен план, насърчете децата да използват дъските и думите, които са научили преди това.

Накрая помолете децата да се разделят в малки групи и да измислят игра, да напишат песен или стих или да нарисуват плакат относно начините, по които могат да помогнат на някой новодошъл в тяхната държава и класна стая.

4. Упражнения за създаване на спокойна атмосфера в класната стая и конструктивна учебна среда за всички

4.1 Постигане на вътрешен мир

Съберете децата и ги помолете да помислят за моменти, в които са били тъжни, ядосани, раздразнени или разочаровани.

Припомнете им предишните упражнения, за да обясните езика, сценариите, действията и реакциите, които децата биха могли да имат в отговор на подобни емоции.

Направете списък с нещата, които те могат да направят, за да се успокоят и да преработят чувствата си. Закачете списъка на стената.

Насърчете децата да прибягват към тези упражнения, ако видите, че има деца, които проявяват предизвикателно поведение през деня. Подайте им книга, дишайте дълбоко заедно с тях, насочете ги към някакво успокояващо занимание и ги поздравете,

ако ги видите сами да правят подобни упражнения, когато се чувстват разстроени.

4.2 Постигане на мир в класната стая

Като допълнение към 4.1 попитайте децата дали им е нужно тихо място, за да размислят върху чувствата си или за да се успокоят.

Попитайте ги какви занимания е добре да има на такова място. Помислете дали може да организирате такова пространство в класната стая.

Може да отделите място, като използвате няколко кошници или картонени кутии, за да го отделите от класната стая. На това тихо място може да поставите неща за докосване, обработване или четене.

Може да поставите обръч или друга форма, в която децата да седят, ако имат нужда от малко тишина и спокойствие.

Децата трябва сами да изберат дали искат да отидат там. Ако класната ви стая е по-

голяма, кът с растения и нещо меко, върху което да седнат, може да е от помощ.

Децата никога не бива да бъдат изпращани в това пространство за наказание. Може да ги насърчавате да прекарват време в къта за успокояване, ако смятат, че имат нужда. Те трябва да решат кога да излязат от това пространство. По този начин ги насърчаваме да опознаят собствените си механизми за справяне.

4.3 Създаване на набор от правила за класната стая

Като надграждане на предишните упражнения, помолете децата, заедно или в малки групи, да измислят правила за класната стая.

След изготвянето им, запишете всички правила върху голям лист хартия и ги спазвайте през цялата година.

Припомняйте ги и насърчавайте децата да ги поглеждат през деня.

Повече материали ще намерите на: unhcr.org/teaching-about-refugees

Тези образователни материали са разработени от Миали Дермиш
Принос към разработване на плановете на уроците по разнообразието в класната стая имат
Ален Увумугамби, Ниала Халил и Хибатилах Ибрахим

© 2017 ВКБООН